

Vastaus valtuustoaloitteeseen: Sakunkulman Varsinais-Suomen hyvinvointialueelle kuulumaton toiminta siirretään osaksi Uudenkaupungin kaupungin HYTE-toimintaa.

Aloite: Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän aloitteessa, jonka on allekirjoittanut valtuutettu Heli-Päivikki Laurén 8.3.2023, esitetään Sakunkulman päiväkeskuksen hyvinvointialueelle kuulumattomien toimintojen siirtämistä osaksi Uudenkaupungin kaupungin hyte-toimintaa ja hyvinvointikoordinaattorin toimen perustamista ikäihmisten hyvinvointityön koordinointiin.

Aloitteessa esitetään, että kaupunki selvittää voiko kaupungin hyvinvointi- ja vapaa-ajan sektori ottaa Sakunkulman toimintojen jatkamisen hoitaakseen niiltä osin, kuin ne eivät kuuluu Varhan toimintaan.

Ikäihmisille suunnattu avoin päiväkeskustoiminta Sakunkulman päiväkeskuksessa alkoi 32 vuotta sitten. Sote-uudistuksen myötä vuoden 2023 alusta kaikki sosiaali- ja terveyspalvelut siirtyivät hyvinvointialueille ja siten myös Sakunkulman toiminta. Varsinais-Suomen hyvinvointialue (Varha) vuokrasi osan Sakunkulman kiinteistökokonaisuudesta Uudenkaupungin kaupungilta kolmivuotisella sopimuksella (2023–2025). Sopimus sisältää yhden optiovuoden (2026). Varha jatkoi siis Sakunkulman palveluiden tuottamista osana ikäihmisille suunnattuja sosiaali- ja terveyspalveluita.

Talvella 2023 Varhan toimesta alkoi pohdinta Sakunkulman toiminnan jatkuvuudesta. Maaliskuussa 2023 pidettiin Kulttuurikeskus Crusellissa yleisötilaisuus Sakunkulman tulevaisuudesta. Tilaisuudessa kerrottiin, että kaupunki ja Varha perustavat työryhmän, johon kutsutaan myös paikallisia järjestöjä mukaan. Työryhmän tehtävänä oli selvittää Sakunkulman palveluiden turvaaminen myös tulevaisuudessa.

Nimetty työryhmä ei kokoontunut kertaakaan, koska ryhmän nimeämisen jälkeen Varha ilmoitti, että työryhmään nimetyillä Varhan työntekijöillä ei ole valtuuksia neuvotella asiasta ja että hyvinvointialueella tullaan tekemään linjauksia ikäihmisten avoimesta päiväkeskustoiminnasta kokonaisuutena. Tässä yhteydessä Sakunkulman toiminnan ilmoitettiin jatkuvan toistaiseksi muuttumattomana. Talvella 2024 Varhan ikäihmisten palveluista ilmoitettiin Uudenkaupungin kaupungille, että hyvinvointialue tulee päättämään ikäihmisten avoimen päiväkeskustoiminnan kesäkuussa 2024 toiminta-alueellaan Varsinais-Suomessa.

Samassa yhteydessä Varha ilmoitti, että uudenlainen palvelutarpeen arvioinnin perusteella myönnettävä kuntouttava palvelu aloittaa Sakunkulmassa 1.8.2024. Tämän päätöksen jälkeen Uudenkaupungin kaupunki ja Varha ovat neuvotelleet ratkaisun, jossa kaupunki ottaa vastuulleen järjestää avointa päiväkeskustoimintaa Sakunkulmassa ja Varha järjestää uutta kuntouttavaa toimintaa. Varha tarvitsee Sakunkulman tiloja kahtena (2) päivänä viikossa omalle kuntouttavalle toiminnalleen ja kaupunki voi siten toteuttaa avointa päiväkeskustoimintaa Sakunkulmassa kolmena (3) päivänä viikossa. Sekä kaupungin, että Varhan toimintojen on tarkoitus alkaa Sakunkulmassa 1.8.2024. Varha on sitoutunut tuottamaan uutta kuntouttavaa toimintaa Sakunkulmassa vuoden 2025 loppuun asti. Kaupunki maksaa Varhalle Sakunkulman tilojen käytöstä ”nimellisen korvauksen” 1.8.2024 alkaen. Korvauksen tarkkaa euromäärää ei ole vielä määritelty.

Uudenkaupungin kaupunki ei ole budjetoanut varoja Sakunkulman päiväkeskustoimintaan, joten alkuun varat toiminnan järjestämiseen pyritään turvaamaan kaupungin lahjoitus- ja perintövarojen turvin, joita voidaan käyttää ikäihmisten hyvinvointityöhön.

Ikäihmisten avoimen päiväkeskustoiminnan lakisääteisyydestä ja tehtävän järjestämisen vastuusta on esitetty erilaisia tulkintoja, mutta selkeyttä asiaan ei ole saatu. Siitä mitkä tehtävät kuuluvat tai eivät kuulu hyvinvointialueille, ei siten ole selvyttä, joten ei voida myöskään selkeästi määritellä, että mitä on se aloitteessa mainittu ”hyvinvointialueelle kuulumaton toiminta”. Se toki tiedetään, että Varha on tehnyt päätöksen avoimen päiväkeskustoiminnan lakkauttamisesta Varisnais-Suomessa. Linjaus ikäihmisten palvelujen tuottamisvastuusta tulisi saada Sosiaali- ja terveysministeriön taholta. Tämä voisi selkeyttää asiasta käytävää keskustelua. Linjaus helpottaisi myös ikäihmisten ennaltaehkäisevien palveluiden kuten ikäihmisten avoimen päiväkeskustoiminnan suunnittelua ja järjestämistä tulevaisuudessa.

Hyvinvointi- ja vapaa-aikalautakunnalle tehdään esitys lahjoitus- ja perintövarojen käytöstä Sakunkulman avoimen päiväkeskustoiminnan järjestämisestä 1.8–2024-31.12.2025. Varoja haetaan Ikäihmisten hyvinvointikoordinaattorin palkkaamiseksi sekä toimintarahnan turvaamiseksi: Sisältää ikäihmisten ruokailumahdollisuuden säilyttämisen Sakunkulmalla.

Myöhemmin selviää myös Varhan sitoutuminen palvelujen tuottamiseen Sakunkulman kiinteistössä vuoden 2025 jälkeen. Myöhempänä tiedossa voi myös olla valtakunnallinen linjaus näiden palvelujen tuottamisvastuusta, joka entisestään selkeyttäisi toimintojen suunnittelua.

Siirtymäkauden (1.8.2024-31.12.2025.) aikana, kun pystytään selkeämmin arvioimaan tilanteen kehittyminen, niin voidaan esimerkiksi päätellä, onko tarkoituksenmukaista hakea Sakunkulman toiminnan rahoitus osaksi kaupungin hyvinvointi- ja vapaa-aikapalveluiden budjettia, esimerkiksi vuoden 2026 alusta.

Sakunkulman avoimen toiminnan suunnittelussa hyödynnetään Uudenkaupungin vanhusneuvoston tekemää kyselyä, joka toteutettiin Sakunkulman asiakkaille 28.3.-11.4.2024 välisenä aikana.

Lisätietoja

Jan Vuorenlaakso

Hyvinvointijohtaja

Uudenkaupungin kaupunki

